

**“65 ÉV TÁJFUTÁS
ROMÁNIÁBAN”
MENNYHÁZA
október 5-7**

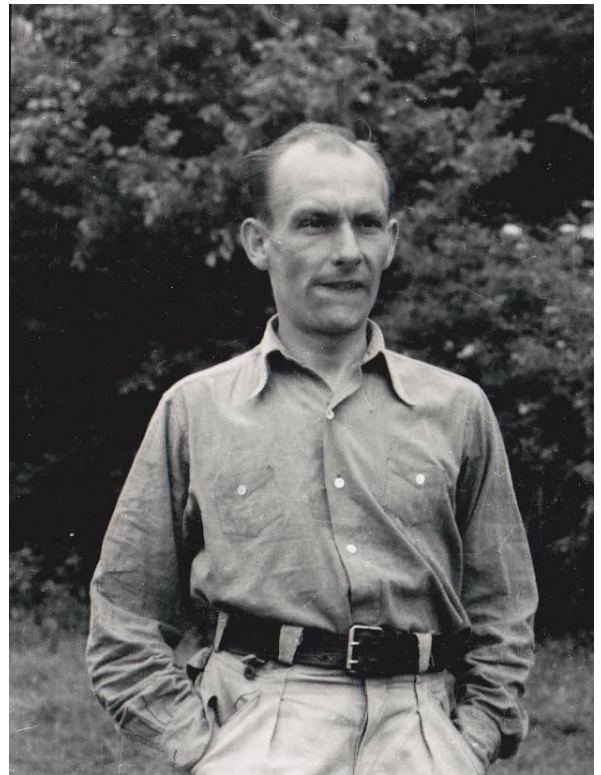

Képzeltbeli interjú Dávidházy Kálmánnal, a Román Tájfutás úttörőjével.

Rip: Kálmán bácsi, melyek a legfontosabb dolgok az ön életében.?

DK: feleségem IRMA, a TERMÉSZET és a ZENE, jól csellózok..

Rip: Kérjük meséljen nekünk a természet iránti szenvedélyéről, különösen a versenyszerű turisztikai tájékozódás kezdeteiről a Zaránd hegység tájain!

Dávidházy Kálmán, 1947-ben

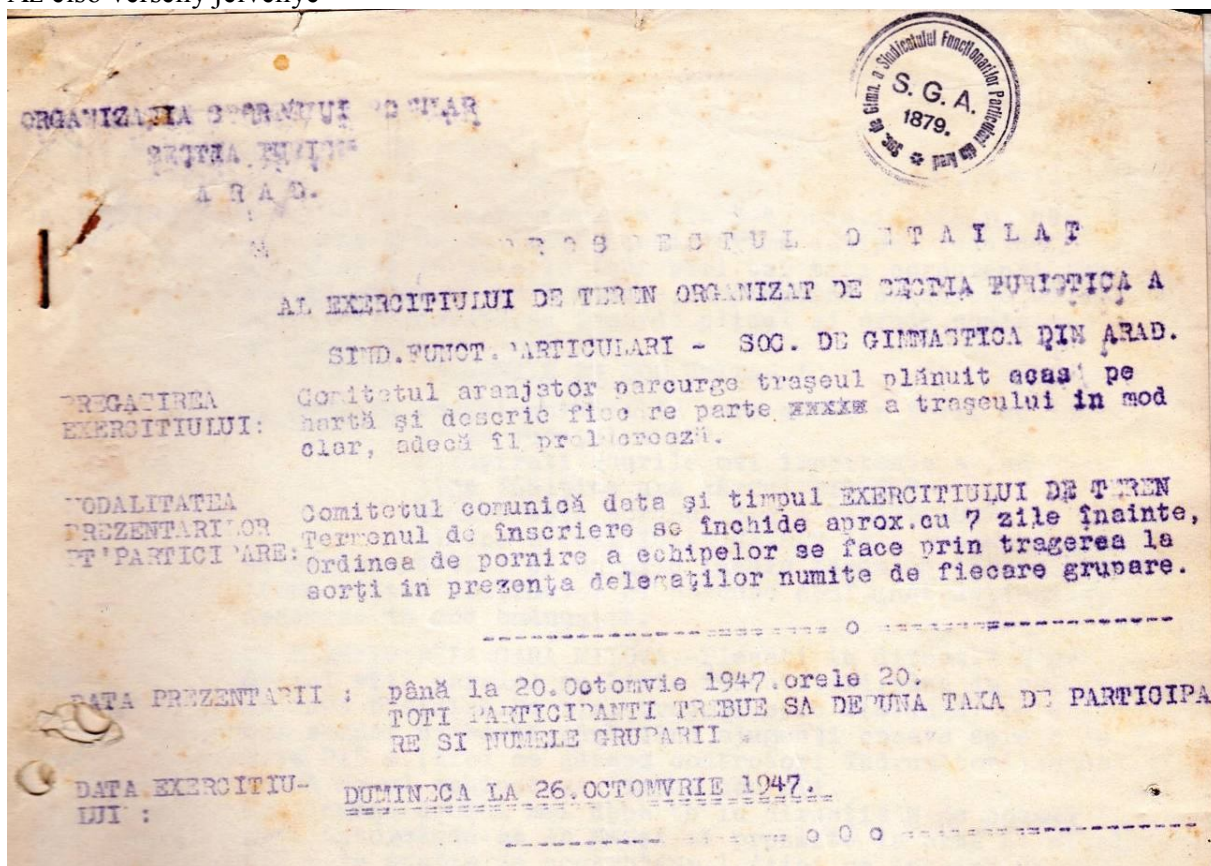
DK: A háború után, a munkavállalói szervezetek rendezett (felügyelt) szabadidős tevékenységeket erőltettek. Az aradi turista klubbok több mint 2500 aktív tagot számláltak és hetente rendeztek rekreációs kirándulásokat. Kihasználva az alkalmat, rendelkezve turisztikai tapasztalattal, nagy baráti körrel, akik alig vártak menekülni a mindennapi gondokból, kiket nem kellett meggyőzni, hogy bakancsot húzzanak és jöjjenek a hegyekbe egészségük fenntartására, javasoltam egy TEREPI GYAKORLAT rendezését, térképpel, iránytűvel.

Az első verseny jelvénye

Rip: Milyen intézmények kereteiben lehetett megszervezni egy ilyen nagyszabású akciót?

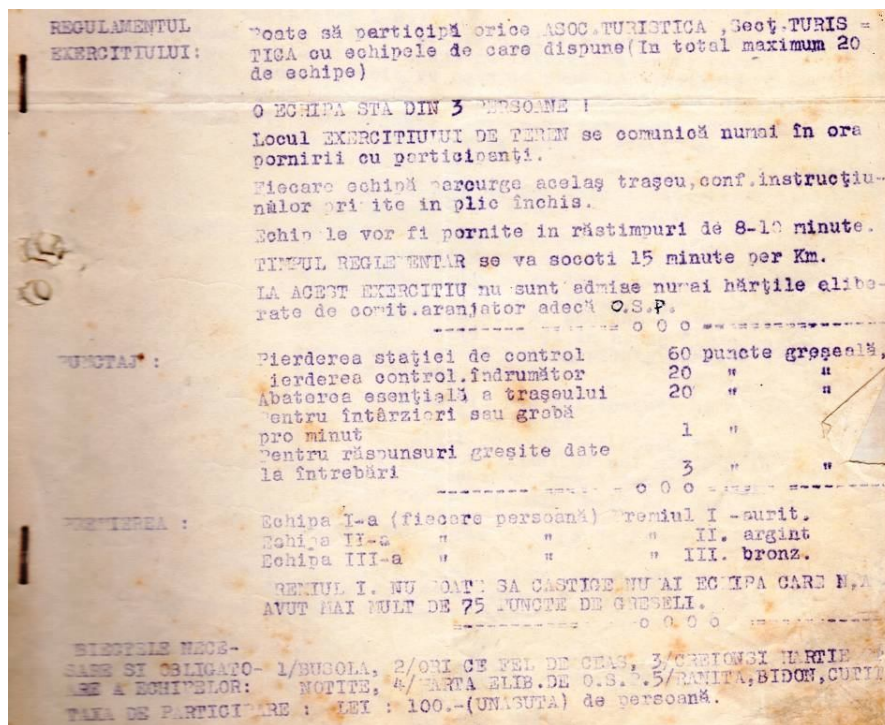
DK: Az ötlet a **MAGÁN TISZTVISELŐK SZAKSZERVEZETE** és az **ARADI TORNA EGYESÜLET** segítségével valósúlhatott meg, 1947 OKTÓBER 26-án megrendezvén az első versenyt. Az eseményt gondosan, időben, előkészítettem, szükséges lévén a pályák felmérése, a rendezők kiképzése, a jövőbeli versenyzők felkészítése és az első szabályzat megfogalmazása, emellett, hogy emlékeztessék tegyük az iránytűs és térképes sport kezdeteit, megterveztük a verseny jelvényét is.

Az első verseny kiírása

Rip: Hol lett megrendezve ez a „TEREP GYAKORLAT”, merre vitt az útvonal?

DK: Gyakorlatilag a versenyzők nem használtak térképet, utasítások alapján kellett megtenni az útvonalat, a Zaránd Hegység nyugati lejtőin, Kovászi – Hegyalja – Fő gerinc – Szfinszka völgye és vissza Aradkövire. A pálya 3 részre, útvonalakra volt osztva, I. Útvonal: 3500m – menet idő 60perc, II. Útvonal: 4750m – menet idő 78perc, III. Útvonal: 4500m – menet idő 76perc. A sorrend pontszámok alapján lett kiszámítva (szabályzatban meghatározva), a megadott menetidő betartása, eltérések a kijelölt útvonaltól, az elenőrző pontok megtalálása és a turizmussal kapcsolatos kérdésekre adott válaszok függvényében.

26 oct 1947

I. Bauer Andor	Echipa 1.	15 puncte
II. ...	Echipa 2.	21 -
III. ...	Echipa 3.	22 -
IV. ...	Echipa 4.	26 -
V. ...	Echipa 5.	25 -
VI. ...	Echipa 6.	36 -
VII. ...	Echipa 7.	41 -
VIII. ...	Echipa 8.	44 -
IX. ...	Echipa 9.	47 -
X. ...	Echipa 10.	53 -
XI. ...	Echipa 11.	57 -
XII. ...	Echipa 12.	62 -
XIII. ...	Echipa 13.	72 -

Az első verseny szabályzata

és a sorrend

Rip: Kik nyerték meg az első versenyt?

DK: 14 csapat vett részt, 4 helyi egyesületet képviselve, győztes az EMKE (ERDÉLYI MAGYAR KÖZMŰVELÉSI EGYESÜLET) csapata, Bauer Andor és felesége lett.

Rip: Mikor volt megrendezve a következő verseny?

DK: Az első verseny sikere következtében az akció meg lett ismételve már tavasszal, megrendezvén a II. versenyt 1948 május 28-án. Ezúttal a 12 résztvevő csapatnak térkép segítségével kellett már teljesíteni az útvonalat (ugyancsak Aradkövi és Kovászi környékén).

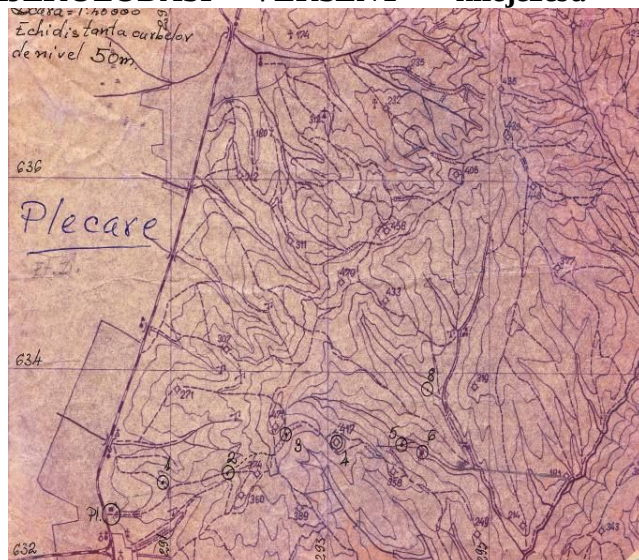
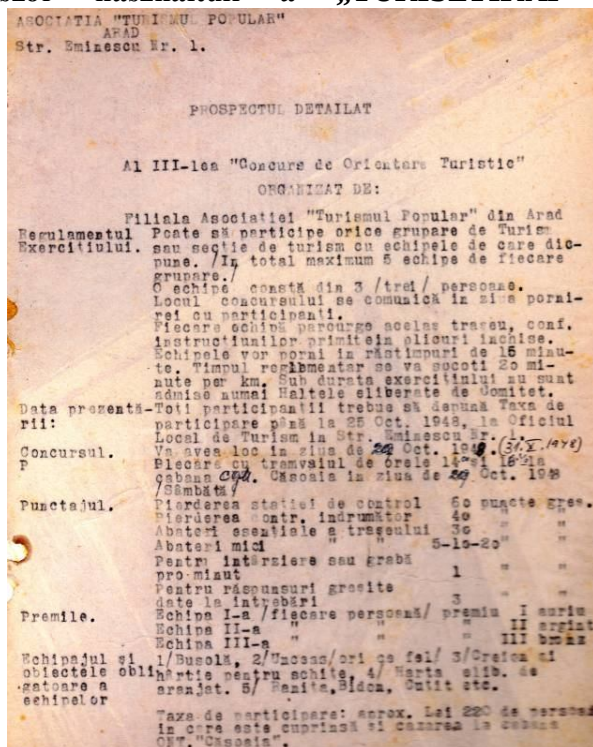

Kutyik tanár (jobbra) által vezetett csapat

A 2. Tájékozódási verseny térképe

Ugyan abban az évben, október 30- 31 között megrendeztük a harmadik versenyt a Zaránd Hegységben, ezúttal az ARAD NÉPI TURISTA EGYESÜLET segítségével, mikor először használtuk a „TURISZTIKAI TÁJÉKOZÓDÁSI VERSENY” kifejezést.

A 3. verseny szabályzata és térképe
(II. Zaránd Kupa)

Ezúttal 10 csapat szembesült a Kovászi és Kladova völgy közti útvonal nehézségeivel. A versenynek volt egy éjszakai (első ilyen típusú verseny) és egy nappali szakasza.

Az Indulás és az Érkezés a 3. tájékozdási versenyen

Rip: Úgy értem hogy, az 1949-es évtől, a Zaránd Hegységben rendezett tájékozdási versenyek még nagyobb lendületet vettek, milyen volt az első Kaszolyán tartott verseny?

DK: 1949-ben, "III. ZARÁND KUPA TÁJÉKOZÓDÁSI VERSENY"-nek nevezve, október 29 és 30 között, Kaszolya körüli útvonalon lett megrendezve. Ez alkalommal városközi szinten

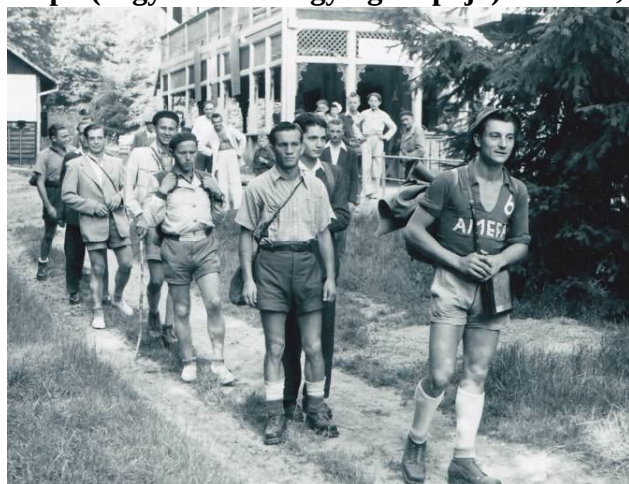
tartottuk, az aradi résztvevők mellé meg lett hívva egy-egy csapat Bukarestből, Váradról és Temesvárról, összesen 16 csapat, 48 versenyző.

Nr. crt.	Nr. BRIP EL.	NUMELE si PRONUMER	PROFES.	INTERSP.	SINDICAT.	LOCALITATEA	PARTI CIPAT LA CONC?	SELI PT. RASPUSENI LA GRESITE	SELI PT. RASPUSENI LA GRESITE
1.	1.	STEIN FRANC.	Elev	Sc.T.Metal.	U.T.M.	ARAD	DA	10	2
2.		LUPAS GHE.	"	"	U.T.M.	"	NU		
3.		SATTLER GHE.	"	"	U.T.M.	"	NU		
4.	2.	KEPES OSCAR	Punct.	Foa.Glasapay	Met-Chim.	TIMISOARA	NU	10	7
5.		KEPES MAGDA	Croitor	Solidarit.	Croitor	"	NU		
6.		CIUBUC C-TEIN	Punct.	C.A.M.	C.A.M.	"	NU		
7.	3.	KNAPP ANTON.	Elev	Sc.T.Metal.	U.T.M.	ARAD	NU	15	12
8.		GIJMAUSER LAD.	Măplar	Solidarit.	Lennar	"	NU		
9.		LINGURAR MARC.	"	"	"	"	NU		
10.	4.	VERES CAROL	Modelar	"Victoria"	Met-Chim.	ARAD	DA	15	1
11.		KOTYKOSIA ST.	Elev	Sc.T.Metal.	U.T.M.	"	DA		
12.		SÁRKÓCZY ALEX.	Strungar	"Piscanaru"	Met-Chim.	"	DA		
13.	5.	BAUER IRINA	Cosmăş	"	"	ARAD	DA	5	—
14.		REINHOLD ELENA	Croitor.	"Solidarit."	Croitor	"	DA		
15.		HEUSERER GEEA	Văcător	"Solidarit."	S.S.C.C.	ARAD	DA	15	1
16.		TAKÁCS PÉTER	Pielar	"Honopol"	S.S.C.C.	"	DA		
17.		BAUMANN GEEA	Electr.	"Plinkés"	Met-Chim.	"	NU		
18.									
19.	7.	IGJA IVAN	Presor	I.O.R.	I.O.R.	BUCURESTI	NU	25	—
20.		ICSIF EMIL	Tehnic.	I.O.R.	"	"	NU		
21.		INGULI GABRIEL	Cămar	"Rened"	Pielar	"	NU		
22.									
23.	8.	BÖHM VILHELM	Elev	Sc.T.METAL.	U.T.M.	ARAD	NU	15	—
24.		BÁRÁNYI ALEX.	Văcător	"Toba"	S.S.S.A	"	NU		
25.		SEKOS LADISLAU	Elev	Sc.T.METAL.	U.T.M.	"	NU		
26.	9.	HEINRICH WULF	Strungar	Plan-Regie	Met-Chim.	ARAD	DA	—	7
27.		BUJA PAVEL	Lăcăşg	"Solidarit."	Croitor	"	DA		
28.		SEKOS FRANCISC	Croitor	"Solidarit."	Croitor	"	DA		
29.	10.	PASCUVIC IOSIF	Elev	Sc.T.Metal.	U.T.M.	ARAD	DA	—	6
30.		BOMB IOAN	"	"	U.T.M.	"	NU		
31.		NAVY FRANCISC	"	"	U.T.M.	"	NU		
32.									
33.	11.	KUV CAROL	Măplar	"Solidarit."	Lennar	ARAD	NU	15	12
34.		MARTON IULIU	Strungar	Plan-Regie	Met-Chim.	"	DA		
35.		CURE OCTAVIAN	Montator	"Origend"	Met-Chim.	"	DA		
36.									
37.	12.	ROTH IOAN	Văcător	"Slova"	Grafic	ARAD	DA	—	7
38.		STEIN GREGOR	Pielar	"Libertatea"	Pielar	DA	DA		
39.		VERSHYCAL IOS.	Soldat	"Aradul"	S.S.C.C.	"	DA		
40.									
41.	13.	SCHIMIDT NICOLAE	Elev	Sc.Mixt Negh.	U.T.M.	ARAD	DA	10	7
42.		VUCHETICH IOAN.	Elevs	Sc.Mixt Negh.	U.T.M.	"	NU		
43.		ERDŐS ERVIN	Electr.	Electrician	VE.ELECTR.	"	DA		
44.	14.	BORDAS OVIDIU	Elev	Sc.Tehn.	U.T.M.	GRABIA	NU	—	12
45.		FIEBL JULIU	Calăş	S.S.C.C.	"	"	NU		
46.		NAZS FRANCISC	Calăş	S.S.C.C.	"	"	NU		
47.	15.	MASTURCSEY EM.	Electr.	MINI RIPOZ.	Met-Chim.	ARAD	DA	15	—
48.		SURANYI GEORGE	Măplar	"Solidarit."	Lennar	"	NU		
49.		MORAVU MIRCEA	Elev	Lia.Băşci	U.T.M.	"	NU		
50.	16.	KORIS GAVRIL	Elev	Sc.T.Metalurg.	U.T.M.	ARAD	NU	5	12
51.		CRISTOFORANU I.	Strungar	"VICTORIA"	Met-Chim.	"	NU		
52.		ILIES LUDOVIC	Montator	Lăngarar	Met-Chim.	"	NU		

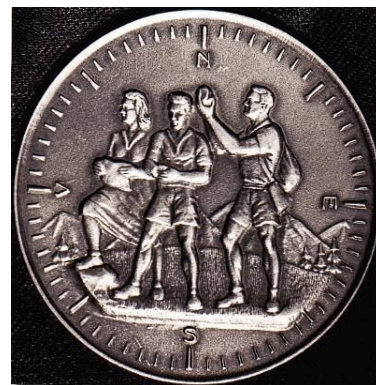
III. ZARÁND KUPA résztvevői és térképe

Azóta, más helyi versenyek mellet, évente, hagyományosan meg lettek rendezve a Zaránd Kupa (vagy Zaránd hegység Kupája) fordulói, Arad legjelentősebb versenyévé válva.

Az 1951-es évi Zaránd Kupa indulása és a díjak

Rip: Az első jubileumi verseny, a X-dik, különleges esemény volt, hogyan ünnepelték az első 10 év tájékozódás évfordulóját?

[illegible]

Megjegyezhető, hogy ebben az évben, aplikatív próbákat is rendeztek, mint: gerenda, rappel, tyrolián, gránát dobás és lövészet.

X. Jubileumi verseny eredménye

Rip: A mai napokban is rendeznek turista versenyeket hasonló szabályzat szerint, de a jelenlegi tájfutás alapjában különbözik. Hogyan történt a váltás a turisztikai tájékozódásról a tájékozódási futásra?

DK: A következő időkben, a menetrendszerű útvonalak mellett, időre teljesítendő pályákat is rendeztek, mikor a versenyzők szaladtak az ellenőrző állomások között. Ez a versenyforma kötelezővé válik az 1965-ös évtől, mikor a Zaránd Kupa pályáit a legjobb időt elérők nyerik meg, de még csapatban (külön lány, fiú, serdülő, ifi, és felnőtt).

Leány csapat XX.versenyen – Kaszolya

1968-tól kezdve (XXI. Zaránd Kupa) a Nemzetközi Tájfutó Szövetség szabályai szerint lett megrendezve a verseny, vagyis egyéni, időre teljesítendő pályákkal, a terepet egyre hűebben ábrázoló térképpel és 1976- tól már színesen nyomtatva.

A Tájfutás önálló sportággá vált. Az emléklakettek medálja is frissítve lett, egy ellenőrző ponthoz futót ábrázolva, iránytű keretben, hegyes-dombos háttérben a szélrózsa is látható.

A modern tájfutó versenyek győzteseinek járó medál

Rip: Kálmán bácsi, most ennyi év után nem érzi a fiatalon rendezett versenyek nosztalgiáját?

DK: Dehogy nem, ezért a jubileumi versenyekre meghívjuk a Tájékozódás veteránjait, számukra külön versenyt rendezünk. A XXX. versenyen, párhuzamosan a modern versennel, megrendeztük a Kezdeményezők Kupáját, régi szabályzat szerint, így emlékezve az úttörő évekre.

Bauer Andor és Irén csapata, az első verseny győztesei, a Kezdeményezők Kupáján

Az utasításokat tartalmazó borítékokat átadva Kunyelicska István csapatának II. hely. a III. versenyen

Rip: Végül hogyan lehetne összefoglalni ezeket a Zaránd Kupa égisze alatt töltött éveket?

Az utolsó versenyeket rendezve

DK: Az aradi Tájékozódás gyökerei a turizmushoz kötődnek, a jelenleg rendezett ZARÁND KUPA versenyei a "Turisztikai tájfutás" folytatása. Nincs ebben szégyelnlivaló, mivel semmi közös vonás nincsen a '40 -'50-es évek turizmusa és a mai napok grillező kirándulásai között. A növekvő életszínvonal által az emberek kényelmesebbé váltak, az első motorkerékpárok és személyautók megjelenése után drasztikusan csökkent a turisták száma. Másrészt a modern tájfutás logikus fúziója a természetben töltött idő örömének és a gyorsított tempójú életnek, az örökös összehasonlítási, és önfelülmúlási váagnak – jelenlegi koncepciók, régebben elhanyagolt fogalmak mikor a politikai rendszer a személyiségek kiegyenlítésére törekedett. Mi, aradi turisták, tújfutók büszkéek vagyunk hogy részt vállaltunk e sportág útkereséseiben és jelentős szerepet játszottunk a Tájfutás élsporttá érésében Romániában.

A black sailor's cap with a thick braided band, adorned with numerous colorful pins and medals, resting on a map. The pins include various national flags, a gold medal, and a silver medal. The cap is placed on a map showing geographical features and place names.

Az interjút Barkász Dániel készítette, 2012 februárjában, **Dávidházy Kálmán** úttörő szellemének megidézése céljából.

